

Důchodový systém v Německu

17.10.2011 | Petr Gola, Finance.cz

DŮCHODY A DÁVKY

Důchodový speciál pokračuje další sousední zemí. Penzijní systém Německa je v mnohých ohledech podobný českému. Kdy, za jakých podmínek a s jak vysokým měsíčním důchodem odcházejí Němci do důchodu?

Reklama

O důchod si musí Němci sami požádat, automaticky není nikomu přiznán. Žádost se vyplňuje na příslušném úřadu důchodového zabezpečení. K přiznání starobního důchodu je v Německu zapotřebí splnit dvě zákonné podmínky:

- dosáhnout důchodového věku

Muži i ženy odchází do řádného důchodu v 65 letech. Postupně však důchodový věk zvyšuje na 67 let. Do důchodu v 67 letech odejdou všichni Němci narození v roce 1964 a později. I po zvýšení důchodového věku na 67 let však budou moci odejít občané, kteří získají 45 let pojištění, do důchodu v 65 letech.

- získat potřebný počet let pojištění

Každý žadatel o důchod musí získat dobu pojištění 35 let. Do doby pojištění se započítávají náhradní doby, např. péče o dítě. Náhradní doby se započítávají v omezeném rozsahu. Němci odvádí ze svého příjmu v produktivním věku důchodové pojištění. Sazba důchodového pojištění činí 19,9 %, z čehož 9,55 % je sraženo z hrubé mzdy zaměstnanci a 9,55 % za zaměstnance dále odvádí jeho zaměstnavatel. Maximální vyměřovací základ, tj. příjem, ze kterého je sraženo důchodové pojištění, činí 5 500 € měsíčně ve starých spolkových zemích a 4 650 € v nových spolkových zemích.

Kdy lze odejít do předčasného důchodu?

Do předčasného důchodu lze v Německu odejít v 63 letech, pokud je splněna podmínka získání 35 let pojištění. Předčasný důchod je krácený, např. při odchodu do předčasného důchodu o rok dříve činí krácení penze 3,6 %. Předčasný důchod však není nižší jenom z důvodu krácení, ale taky z důvodu nižšího získaného počtu let pojištění. Stejně jako v Česku ovlivňuje výpočet důchodu nejenom příjem v rozhodných letech, ale taky získaná doba pojištění. Rozdíl mezi řádným důchodem a předčasnou penzí není tedy vůbec zanedbatelný.

Vyšší penze při nadsluhování

Za každý ukončený rok práce po dosažení důchodového věku se penze zvyšuje o 6 %. Přesto každoročně spíše přibývá občanů, kteří odcházejí do předčasného důchodu. Důvodem je vysoká zodpovědnost Němců, kteří si na důchod hodně spoří ve vlastních finančních produktech. Občané pracující v důchodu podléhají stejnému zdanění jako ostatní zaměstnanci.

Jak vysoký je německý důchod?

Z členských zemí OECD patří německý státní důchod k těm nižším. Formula výpočtu důchodu je poměrně složitější, jako ve většině zemí. Celková výše důchodu závisí na výdělci v produktivním věku a získaném počtu let pojištění. Redukce důchodu je však v Německu nižší než v Česku. Náhradový poměr mezi důchodem a příjmem u občana pobírajícího polovinu průměrné mzdy a občana majícího mzdu ve výši dvojnásobku průměrné mzdy je tak poměrně nízký. Zásluhovost hraje při výpočtu důchodu v Německu vyšší roli než v Česku.

V přiložené tabulce máme uveden poměr čistého důchodu versus čisté mzdy dosahované před odchodem do důchodu u jednotlivých příjmů. Celkové zdanění penzí je nižší než mzdy. Z důchodu se neplatí důchodové pojištění či pojištění nezaměstnanosti. Penzisté si však nadále platí zdravotní pojištění. Němec s průměrnou mzdou tak má v současné době penzi ve výši 57,9 % čistého příjmu před odchodem do důchodu.

Tabulka: Výše státního důchodu v závislosti na příjmu – dosahovaný příjem (v % z průměrné mzdy)

50 %

75 %

100 %

150 %

200 %

Náhradový poměr	55,6 %	57,9 %	57,9 %	57,2 %	43,4 %
-----------------	--------	--------	--------	--------	--------

Pramen: OECD, Pensions at a Glance 2011, Germany

Každý třetí Němec je starší 65 let

Německý důchodový systém je nákladný, výdaje spojené s výplatou důchodu dosahují 11,4 % k HDP. Průměr za všechny členské země OECD je přitom 7,2 % k HDP. Jedním z důvodů je rostoucí počet seniorů v Německu, když 32,2 % občanů je starší 65 let (v zemích OECD 23,6 let). Očekávaná délka života novorozence je v Německu 79,8 let (v zemích OECD 78,9 let). S rostoucím věkem střední délka života stoupá, protože jsou překonána rizika úmrtí v kojeneckém věku. Němci starší 65 let mají již střední délku života 83,9 let (v zemích OECD 83,1 let).

Prameny:

- *Europäische Kommission, Beschäftigung, Soziales und Integration, Ihre Rechte der sozialen Sicherheit in Deutschland 2011*
 - *OECD, Pensions at a Glance 2011, Germany*
 - *MISSOC Database*
-